

Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України
від 15 травня 2009 року N 354**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
9 червня 2009 р. за N 495/16511**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України
від 11 червня 2012 року N 430,
наказом Міністерства внутрішніх справ України
від 2 вересня 2016 року N 888

Відповідно до вимог частини першої статті 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", Концепції розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року, схваленої Указом Президента України від 19.06.2006 N 546, та з метою удосконалення системи професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Інструкцію про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України, що додається.
2. Заступникам Голови Державної прикордонної служби України, начальникам управлінь Адміністрації Державної прикордонної служби України, керівництву органів Державної прикордонної служби України організувати доведення змісту Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України до відомих заінтересованих осіб.

3. Начальникам органів Державної прикордонної служби України забезпечити діяльність підпорядкованих психологів згідно з визначеними Інструкцією про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України завданнями.
4. Управлінню по роботі з персоналом Департаменту по роботі з особовим складом забезпечити подання цього наказу до Міністерства юстиції України на державну реєстрацію.
5. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 15.06.2006 N 457 "Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 03.07.2006 за N 771/12645, визнати таким, що втратив чинність.
6. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 31.03.2009 N 223 "Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України" скасувати.
7. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Голови Державної прикордонної служби України - директора Департаменту по роботі з особовим складом.
8. Наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Голова Державної прикордонної
служби України
генерал армії України**

М. М. Литвин

ПОГОДЖЕНО:

**Заступник Міністра освіти
і науки України**

Т. В. Фініков

ЗАТВЕРДЖЕНО

<http://yurist-online.org/>

наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України
від 15 травня 2009 р. N 354

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
9 червня 2009 р. за N 495/16511

Інструкція про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

(У тексті Інструкції посилання на додатки 3 - 11 замінено посиланнями відповідно на
дodatки 1 - 9 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 2 вересня 2016
року N 888)

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок організації та проведення заходів професійно-психологічного відбору громадян, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом у Державній прикордонній службі України (далі - професійно-психологічний відбір); регламентує діяльність підрозділів та посадових осіб Державної прикордонної служби України, які здійснюють заходи професійно-психологічного відбору та психологічного забезпечення, окремих регіональних центрів комплектування та кадрових підрозділів.
2. Інструкція є документом, обов'язковим до виконання усіма посадовими особами Державної прикордонної служби України, які беруть участь у роботі з вивчення кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України (далі - кандидати).
3. Інструкцію підготовлено відповідно до вимог Конституції України, Законів України "Про Державну прикордонну службу України", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про зайнятість населення", "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні", "Про охорону праці", Концепції розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року, схваленої Указом Президента України від 19.06.2006 N 546.
4. У цій Інструкції терміни вживаються у такому значенні:

Деадаптація - порушення пристосування організму та психіки людини до змін навколишнього середовища, що виявляється неадекватними психічними, фізіологічними реакціями.

Девіантні форми поведінки - форми особистої поведінки людини, які суперечать загальноприйнятим моральним або правовим (дисциплінарним) нормам. Ці форми можуть проявлятися у вигляді протиправних діянь, порушень дисциплінарних вимог, аморальних, асоціальних вчинків, зловживання психоактивними речовинами.

Нервово-психічна нестійкість - схильність до зривів нервової системи при значному психічному та фізичному навантаженні.

Особистісна акцентуація - крайній варіант психічної норми, що займає проміжне положення між станом психічного здоров'я та типовими психопатичними розладами.

Професійно-психологічний відбір - це комплекс заходів, які сприяють раціональному розподілу особового складу Державної прикордонної служби України згідно зі спеціальностями, комплектуванню органів Державної прикордонної служби України особовим складом та забезпечують відповідність психологічних якостей, властивостей особистості кандидатів вимогам службової діяльності з охорони державного кордону (навчання), інших видів службової діяльності, що покладаються на особовий склад Державної прикордонної служби України.

Професійна деформація - це явище, що характеризується змінами властивостей особистості (стереотипів сприймання, ціннісних орієнтацій, характеру, способів спілкування та поведінки тощо), змінами рівня виразності професійно важливих якостей фахівця, що відбуваються під впливом змісту, умов, тривалості виконання діяльності та його індивідуальних психологічних особливостей. Професійні деформації негативно впливають на якість діяльності, що виконується.

Професійно-психологічне обстеження - діяльність психологів, кінцевим результатом якої є психологічний діагноз (інформація про сутність індивідуальних психологічних особливостей особистості, що отримується з метою оцінки її актуального стану, прогнозу подальшого розвитку, відповідності вимогам навчання, професійної діяльності, розробки висновків та рекомендацій), що має три етапи: збір даних відповідно до завдань обстеження, обробка та інтерпретація отриманих даних, винесення рішення.

Психоактивні речовини - речовини, що викликають звикання та (або) залежність за умов систематичного вживання особою (алкоголь, наркотичні речовини, лікарські та інші засоби), внаслідок приймання яких змінюється її поведінка.

5. Професійно-психологічний відбір є складовою частиною системи вивчення кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України та окремим напрямом психологічного забезпечення діяльності особового складу Державної прикордонної служби України.

6. Професійно-психологічний відбір у Державній прикордонній службі України здійснюється з метою забезпечення якісного комплектування органів Державної прикордонної служби України особовим складом, профілактики передчасної втрати здоров'я військовослужбовцями Державної прикордонної

служби України, попередження розвитку у них професійної деформації та девіантних форм особистої поведінки під впливом негативних факторів професійної діяльності.

7. Основними завданнями професійно-психологічного відбору є:

виявлення серед кандидатів осіб з нервово-психічною нестійкістю та в стані дезадаптації;

оцінка психологічної придатності до навчання за відповідними програмами підготовки, певних видів діяльності кандидатів і прогноз успішності їх подальшої професійної діяльності під час проходження військової служби за контрактом;

виявлення осіб з асоціальними установками, корисливо-утилітарною мотивацією та тих, що вживають психоактивні речовини.

8. Професійно-психологічний відбір здійснюють такі суб'єкти: посадові особи окремих регіональних центрів комплектування, психологи Адміністрації Державної прикордонної служби України, психологи органів Державної прикордонної служби України, психологи Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі - академія).

9. Основними функціями суб'єктів професійно-психологічного відбору є:

організація та проведення заходів професійно-психологічного відбору кандидатів;

здійснення методичного забезпечення з питань професійно-психологічного відбору в органах Державної прикордонної служби України;

проведення експертиз рішень з оцінки професійно-психологічної придатності кандидатів, підготовлених іншими суб'єктами професійно-психологічного відбору щодо їх компетентності;

здійснення попередньої професійної орієнтації кандидатів;

прийняття рішень з оцінки професійно-психологічної придатності кандидатів;

проведення оцінки успішності професійної адаптації новоприбулих військовослужбовців.

10. При проведенні професійно-психологічного відбору використовуються рекомендовані відповідно до законодавства методики професійно-психологічного обстеження, допущені до використання у Державній прикордонній службі України уповноваженим структурним підрозділом Адміністрації Держприкордонслужби.

(пункт 10 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом
Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430,
у редакції наказу Міністерства внутрішніх
справ України від 02.09.2016 р. N 888)

11. За організацію, стан та ефективність роботи з професійно-психологічного відбору відповідають:

у Державній прикордонній службі України - директор Департаменту персоналу;

(абзац другий пункту 11 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом
Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430)

в органі Державної прикордонної служби України - начальник відповідного органу;

в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького - ректор академії.

Начальники органів Державної прикордонної служби України, посадові особи окремих регіональних центрів комплектування відповідають за правильність реалізації висновків та рекомендацій підпорядкованих суб'єктів професійно-психологічного відбору, що були отримані за результатами його проведення.

12. Узагальнена інформація про результати роботи суб'єктів професійно-психологічного відбору відображається в звіті про результати професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України (додаток 1), який подається:

начальнику управління по роботі з персоналом Департаменту персоналу від регіональних управлінь у звіті про заходи психологічного забезпечення, проведені в органах Державної прикордонної служби України регіонального управління, щокварталу до 10 числа наступного за звітним кварталом місяця;

(абзац другий пункту 12 розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом
Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430)

заступникам начальників регіональних управлінь по роботі з особовим складом у звітах про заходи психологічного забезпечення, проведені в органі Державної прикордонної служби України регіонального управління, щокварталу до 5 числа наступного за звітним кварталом місяця.

13. Перед проведенням заходів психолог інформує кандидата про те, що професійно-психологічний відбір є обов'язковим для проходження, та пропонує кандидату заповнити формуляр засвідчення згоди кандидата на військову службу за контрактом щодо виконання ним заходів професійно-психологічного відбору, який наведений в додатку 2.

Психолог здійснює заходи професійно-психологічного відбору у разі добровільної згоди кандидата.

14. Усі носії інформації про результати професійно-психологічного відбору повинні забезпечувати конфіденційність її використання.

15. Суб'єктам професійно-психологічного відбору забороняється обговорювати зміст, процедуру та результати професійно-психологічного відбору з особами, функціональними обов'язками яких не визначається участь в організації та проведенні заходів з відбору кандидатів на службу за контрактом.

16. За збереження інформації про результати професійно-психологічного відбору відповідають психолог, який проводив заходи, та посадові особи, що беруть участь у проведенні заходів відбору особового складу військової служби за контрактом у частині, що їх стосується.

17. З порядком здійснення заходів професійно-психологічного відбору, їх безпосередньою процедурою та результатами у приведених обсягах мають право ознайомлюватися такі особи:

кандидат, який проходив професійно-психологічний відбір, - з порядком здійснення заходів, із власними результатами професійного психологічного відбору після завершення всіх заходів відбору на військову службу за контрактом за власним письмовим зверненням до керівництва органу Державної прикордонної служби України, у якому проводились заходи професійно-психологічного відбору;

начальник окремого регіонального центру комплектування, кадрового підрозділу - з результатами професійно-психологічного відбору кандидатів, яким було надано направлення для проведення відповідних заходів;

посадові особи підрозділів охорони здоров'я органів Державної прикордонної служби України, які беруть участь у медичному огляді, - із змістом та результатами професійно-психологічного відбору кандидата, який проходить медичний огляд.

18. Документи професійно-психологічного відбору (описи методик, стимулюючі матеріали, реєстраційні бланки до методик, програмне забезпечення, зшиті висновки, інший психодіагностичний інструментарій, журнал обліку результатів професійно-психологічного відбору) зберігаються психологом (начальником підрозділу психологічного забезпечення навчального закладу, центру підготовки молодших спеціалістів) у металевій шафі, що опечатується його особистою печаткою.

II. Організація заходів професійно-психологічного відбору кандидатів, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України

19. З кандидатами, які бажають проходити військову службу за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у складі Державної прикордонної служби України, психологами органів Державної прикордонної служби України проводяться такі заходи професійно-психологічного відбору:

письмове викладення думок кандидатом за довільною формою у вигляді твору на тему "Моя майбутня професія та служба", його бажань, переконань, точок зору, сподівань тощо щодо майбутньої служби;

проведення професійно-психологічного обстеження кандидата;

винесення висновку щодо ступеня професійно-психологічної придатності кандидата до служби у складі підрозділів Державної прикордонної служби України;

узагальнення отриманої психологічної інформації про кандидата, оформлення звітних документів за результатами заходів професійно-психологічного відбору;

оформлення індивідуальної психологічної карти кандидата в разі позитивного висновку щодо його психологічної придатності до служби в складі підрозділів Державної прикордонної служби України.

20. Психолог органу Державної прикордонної служби України проводить попередню професійну орієнтацію з урахуванням соціальних особливостей та особистісних якостей кандидата, його побажань.

21. Заходи професійно-психологічного відбору проводяться психологами органів Державної прикордонної служби України у відповідним чином обладнаних приміщеннях органів Державної прикордонної служби України.

22. За результатами професійно-психологічного обстеження психолог, який проводив зазначені заходи, робить висновок щодо ступеня професійно-психологічної придатності кандидата до служби у складі підрозділів Державної прикордонної служби України.

Критерії відповідності для винесення висновку "Придатний":

загальна сума за всіма методиками оцінки рівня розвитку основних пізнавальних процесів у середньоарифметичному обчисленні результатів становить не менше 26 балів;

за методикою оцінки рівня емоційно-вольової (нервово-психічної) стійкості - "Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛЮ-АМ)" отримано такі результати:

фактор достовірності - від 7 до 10 відповідей, що збіглися з "ключем";

фактор нервово-психічної стійкості - від 4 до 7 балів.

Методика "Портретні вибори Сонді":

допускається отримання показників з позначками !, !!, !!! тільки за факторами d+ та s+.

Критерії відповідності для винесення висновку "Не придатний":

загальна сума стенів за всіма методиками оцінки рівня розвитку основних пізнавальних процесів у середньоарифметичному обчисленні результатів становить 25 і менше стенів;

за методикою оцінки рівня емоційно-вольової (нервово-психічної) стійкості - "Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛЮ-АМ)" отримано такі результати:

фактор достовірності - від 7 до 10 відповідей, що збіглися з "ключем";

фактор нервово-психічної стійкості - більше 8 стенів.

23. У разі винесення позитивного висновку щодо психологічної придатності кандидата до служби у складі підрозділів Державної прикордонної служби України (висновок "Придатний") психолог, який проводив заходи професійно-психологічного відбору, оформлює індивідуальну психологічну карту кандидата на військову службу за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України, яка наведена в додатку 3. Індивідуальна психологічна карта кандидата на військову службу за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України готується у двох примірниках. Один примірник індивідуальної психологічної карти кандидата зберігається психологом як документ професійно-психологічного відбору, другий - за умов прийняття кандидата на військову службу за контрактом - долучається до особової справи військовослужбовця.

У випадку негативного висновку щодо психологічної придатності кандидата до служби у складі підрозділів Державної прикордонної служби України психолог, який проводив заходи професійно-психологічного відбору, готує довідку про результати професійно-психологічного відбору кандидата на військову службу за контрактом у Державній прикордонній службі України, яка наведена в додатку 4.

У разі винесення висновку "Не придатний" проведення заходів професійно-психологічного відбору припиняється і кандидату відмовляється в зарахуванні на військову службу за контрактом у складі Державної прикордонної служби України.

24. Після здійснення заходів професійно-психологічного відбору кандидати діють за наказами начальника окремого центру комплектування.

25. Після завершення заходів професійно-психологічного відбору психолог, який їх здійснював, заносить узагальнені результати роботи до журналу обліку результатів професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України, який наведений у додатку 5.

26. Професійно-психологічний відбір кандидатів з числа військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів здійснюється у порядку, який визначається для кандидатів з числа цивільної молоді.

III. Організація заходів професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

27. Професійно-психологічний відбір кандидатів на навчання у академії з числа цивільних осіб здійснюється поетапно і складається з попереднього та основного етапів.

28. Попередній етап професійно-психологічного відбору включає професійно-психологічне обстеження за методиками "Розумові здібності", "Айзенка PEN".

Якщо за результатами методики "Айзенка PEN" за шкалою щирості кількість балів перевищує 10, то результати обстеження вважаються за недостовірні і кандидату пропонується пройти повторне обстеження.

29. Кандидатам, які під час проведення професійно-психологічного обстеження з використанням методики "Айзенка PEN" показали результати: шкала психотизму - значення вищі 13 балів; шкала нейротизму - вищі 16 балів, за методикою "Розумові здібності" набрали суму балів менше 20, що становить менше 50 % від максимальної кількості балів, вноситься висновок: "Не рекомендується для проходження основного етапу професійно-психологічного відбору".

30. Кандидатам, які під час проведення професійно-психологічного обстеження з використанням методики "Айзенка PEN" показали результати: шкала психотизму - значення нижчі 13 балів; шкала нейротизму - нижчі 16 балів, за методикою "Розумові здібності" набрали суму балів 20 і більше, що становить 50 % і більше від максимальної кількості балів, вноситься висновок "Рекомендується для проходження основного етапу професійно-психологічного відбору".

Кандидати, які отримали висновок "Рекомендується для проходження основного етапу професійно-психологічного відбору", допускаються до участі в заходах основного етапу професійно-психологічного відбору.

31. Довідка про результати попереднього етапу професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі - академія) (додаток 6) готується у двох примірниках. Один примірник зазначеної довідки зберігається психологом у металевій шафі, що опечатується особистою печаткою, другий підшивається до особової справи кандидата.

(пункт 31 розділу III у редакції наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430)

32. За умов винесення висновку "Не рекомендується для проходження основного етапу професійно-психологічного відбору" довідка готується в одному примірнику та зберігається у психолога, а кандидати, які отримали цей висновок, не допускаються до участі у заходах основного етапу професійно-психологічного відбору.

(пункт 32 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430)

33. Після проходження кандидатом попереднього етапу професійно-психологічного відбору психолог органу Державної прикордонної служби України проводить з ним попередню професійну орієнтацію, під час якої враховуються соціально-психологічні особливості, особистісні якості та побажання кандидата.

(пункт 33 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430)

34. Заходи основного етапу професійно-психологічного відбору кандидатів з числа військовослужбовців Державної прикордонної служби України та цивільних осіб здійснюються в академії.

(пункт 34 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430,
наказу Міністерства внутрішніх
справ України від 02.09.2016 р. N 888)

35. Основний етап професійно-психологічного відбору включає:

вивчення матеріалів особових справ кандидатів на навчання;

вивчення довідки про результати попереднього етапу професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (додаток 6);

проведення професійно-психологічного обстеження кандидата;

винесення висновку щодо ступеня кандидата до навчання в академії та проходження служби в органах Державної прикордонної служби України;

узагальнення отриманої психологічної інформації про кандидата, оформлення звітних документів за результатами заходів основного етапу професійно-психологічного відбору;

винесення висновку за результатами професійно-психологічного обстеження кандидатів на навчання в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (додаток 7).

(пункт 35 розділу III у редакції наказу Міністерства
внутрішніх справ України від 02.09.2016 р. N 888)

36. До складу груп професійно-психологічного відбору можуть включатися психологи органів Державної прикордонної служби України, а також інші особи, які мають вищу освіту за спеціальностями "психологія", "соціальна психологія", "психофізіологія", "соціологія" (за згодою).

Персональний склад груп визначається Адміністрацією Держприкордонслужби.

(пункт 36 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430,
наказу Міністерства внутрішніх
справ України від 02.09.2016 р. N 888)

37. У приміщеннях для проведення професійно-психологічного обстеження забезпечуються належні умови для виконання тестових завдань і проведення співбесід.

(пункт 37 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430,
наказу Міністерства внутрішніх
справ України від 02.09.2016 р. N 888)

38. Перед проведенням професійно-психологічного обстеження кандидатів на навчання в академії уповноважена особа Департаменту персоналу Адміністрації Держприкордонслужби, визначена керівником цього Департаменту, проводить шифрування установчих даних кандидатів, для чого проставляє цифровий або інший умовний шифр у відомостях, які видаються голові відбіркової комісії (відповідний шифр заноситься кандидатом під час реєстрації). Якщо під час перевірки висновків за результатами обстеження кандидатів виявлено матеріали, на яких є особливі позначки (оформлення висновку не відповідає встановленій формі), що можуть розкрити авторство, такі результати обстеження, крім членів комісії, додатково перевіряються головою відбіркової комісії, а про цей випадок доповідається голові приймальної комісії академії.

Аналіз та зведення інформації щодо дешифрованих висновків проводяться тільки членами відбіркової комісії в межах визначеного приміщення і повинні бути закінчені не пізніше наступного робочого дня.

(пункт 38 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430,

39. За результатами професійно-психологічного обстеження психолог відповідно до переліку критеріїв для визначення ступеня професійно-психологічної придатності кандидата до навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (додаток 8) вносить висновок щодо ступеня професійно-психологічної придатності кандидата до навчання в академії.

Висновок "Не придатний" вноситься кандидатам, у яких під час проведення професійно-психологічного обстеження виявлено нервово-психічну нестійкість (методика "Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛО-АМ)": фактор достовірності - від 7 до 10 відповідей, що збіглися з "ключем"; фактор нервово-психічної стійкості - 8 і більше стенів) або які набрали суму балів 34 стени і менше, що становить менше 50 % від максимальної кількості балів у середньоарифметичному обчисленні результатів за всіма методиками оцінки рівня розвитку основних пізнавальних процесів.

Висновок "Придатний" вноситься кандидатам, у яких під час проведення професійно-психологічного обстеження не виявлено ознак нервово-психічної нестійкості (методика "Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛО-АМ)": фактор достовірності - від 7 до 10 відповідей, що збіглися з "ключем"; фактор нервово-психічної стійкості - 7 і менше стенів) або які набрали суму балів 35 стенів і більше, що становить 50 % і більше від максимальної кількості балів у середньоарифметичному обчисленні результатів за всіма методиками оцінки рівня розвитку основних пізнавальних процесів.

(пункт 39 розділу III у редакції наказу Міністерства
внутрішніх справ України від 02.09.2016 р. N 888)

40. У день проведення професійно-психологічного обстеження голова відповідної відбіркової комісії академії після дешифрування відповідальним секретарем приймальної комісії власноруч заносить результати до відомості про результати професійно-психологічного відбору (додаток 9), разом з членами відповідної відбіркової комісії ставить підпис навпроти кожного результату (узагальнених результатів) та здає відповідальному секретарю приймальної комісії під підпис цю відомість з копіями висновків для доведення результатів до відомих кандидатів та їх зберігання.

Результати професійно-психологічного обстеження доводяться до кандидатів загальним висновком "Придатний", "Не придатний" працівником кадрового підрозділу, а також вивішуються для загального ознайомлення.

(пункт 40 розділу III у редакції наказу Адміністрації
Державної прикордонної служби України від 11.06.2012 р. N 430,
наказу Міністерства внутрішніх
справ України від 02.09.2016 р. N 888)

**Заступник директора Департаменту
по роботі з особовим складом -
начальник управління по роботі з персоналом
генерал-майор**

В. Г. Кохан

Додаток 1
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Перелік методик
професійно-психологічного обстеження кандидатів, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України**

Додаток 1 виключено
(згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України
від 2 вересня 2016 року N 888)

Додаток 2
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Перелік методик
професійно-психологічного обстеження кандидатів на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби
України**

Додаток 2 виключено
(згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України
від 2 вересня 2016 року N 888,
у зв'язку з цим додатки 3 - 11 вважати відповідно додатками 1 - 9)

Додаток 1
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Звіт
про результати професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній
прикордонній службі України**

за станом на "___" _____ 20__ року в

(вказується орган, у якому здійснювалися заходи професійного психологічного відбору)

N з/п	Зміст	Усього осіб (загальна кількість)	З них						
			цивільних осіб		військовослужбовців Державної прикордонної служби України		військовослужбовців інших військових формувань		
			кількість	%	кількість	%	кількість	%	
1	Залучення до проходження заходів професійно-психологічного відбору								
2	Отримання висновку "Придатний"								

Проблемні питання:

_____ (посада, П. І. Б. та підпис психолога органу Державної прикордонної служби України)

Додаток 2
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Формуляр
засвідчення згоди кандидата на військову службу за контрактом
щодо виконання ним заходів професійно-психологічного відбору**

Я, _____,
(вказуються прізвище, ім'я та по батькові кандидата)

згоден виконувати заходи професійно-психологічного відбору на службу в Державній прикордонній службі України. Мене ознайомлено з порядком та процедурою проходження заходів професійного відбору персоналу Державної прикордонної служби України, із загальними вимогами, які висуваються до кандидатів на службу за контрактом.

"__" ____ 20__ року
(дата)

_____
(особистий підпис кандидата)

Додаток 3
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Індивідуальна психологічна карта
кандидата на військову службу за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України**

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

I. Соціально-демографічні характеристики

Дата народження	Місце народження	Місце проживання

Освіта (коли та які навчальні заклади закінчив)

Спеціальність
(професія)

II. Інформація про родину

Батьки

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження,
місце проживання, професія та місце роботи)

Дружина (чоловік)

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження,
місце проживання, професія та місце роботи)

Діти

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження)

III. Стан здоров'я

Травми, тяжкі захворювання, хвороби до вступу
на службу

Особисті звички (регулярність уживання алкогольних напоїв, паління, ставлення до наркотичних
(токсичних) речовин та ін.)

IV. Мотиваційна сфера, спрямованість особистості

Мотивація щодо прикордонної служби (рівень, особливості, особисті наміри)

V. Індивідуальні психологічні характеристики (результати психодіагностичного тестування, спостереження та співбесіди)

Тип темпераменту	Домінуючі ознаки поведінки (спостереження, співбесіда)	Загальна адаптивність та її особливості (результати за методикою "Багаторівневого особистісного опитувальника "Адаптивність" МЛО-АМ" та співбесіди)

Результати за методикою "16-ФЛО Кетелла"	Результати за методикою "Портретні вибори Сонді" (індивідуальний профіль)
A = ____ B = ____ C = ____ E = ____ F = ____ G = ____ H = ____ I = ____ L = ____ M = ____ N = ____ O = ____ Q1 = ____ Q2 = ____ Q3 = ____ Q4 = ____	h__ s__ e__ hy__ k__ p__ d__ m__

Результати за методикою "Леонгарда-Шмішека"	Результати за методикою "Шкала Дж. Тейлор"	Результати за методикою "Прогресивні матриці Равена"
--	---	---

--	--	--

Результати за методикою "Орієнтовна анкета"	Результати за методикою "МАС"	Результати за методикою "Задоволення основних потреб"

Результати за методиками психофізіологічного обстеження					
"Коректурна проба"	"Переплутані лінії"	"Червоно-чорні таблиці"	"Виявлення слів"	"Компаси"	"Слухомовна пам'ять"

Загальна психологічна характеристика посадової особи:

Мотиви вступу на службу _____

Спрямованість та основні потреби особистості _____

Самооцінка _____

Емоційно-вольові якості _____

Емоційна стійкість _____

Адаптаційні здібності _____

Комунікативні властивості _____

Знання _____

Рівень розвитку інтелекту _____

Інтереси _____

Адекватність поведінки та зовнішній вигляд _____

Особливості виховання та стосунків у родині _____

Попередня діяльність _____

Проблеми в минулому, ставлення до них, способи вирішення _____

Ставлення до родини, родичів, попередньої діяльності _____

Додаткова інформація _____

Висновок щодо ступеня професійно-психологічної придатності кандидата на військову службу за контрактом:

_____
_____

_____
(прізвище, ініціали психолога)

"__" _____ 20__ року
(дата)

_____
(особистий підпис)

Додаток 4
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

Довідка
про результати професійно-психологічного відбору кандидата на військову службу за контрактом у Державній прикордонній службі України

Гр. _____
(прізвище, ім'я та по батькові кандидата)
" ____ " _____ 20__ року пройшов заходи професійно-психологічного відбору кандидата на військову службу за контрактом.

Кандидат під час заходів професійно-психологічного відбору показав такі результати, які є підставою для відмови в проходженні військової служби за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України:

Висновок психолога за підсумками основного етапу професійно-психологічного відбору:
НЕ ПРИДАТНИЙ

_____

(прізвище, ініціали психолога)

"__" _____ 20__ року
(дата)

_____

(особистий підпис)

Додаток 5
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

Журнал
обліку результатів професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом на посадах солдатів (матросів), сержантів і старшин у Державній прикордонній службі України

N з/п	Прізвище, ім'я та по батькові особи, що проходила обстеження	Повна назва посади, прізвище та ініціали посадової особи, яка направила кандидата на проходження обстеження	Дата та час проведення обстеження	Дата направлення	Результати обстеження				
					"Методика МЛО-АМ"	"Прогресивні матриці Равена"	"МПВ Сонді"	"Коректурна проба"	"Аналогії"
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Додаток 6
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

Довідка
про результати попереднього етапу професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у Національній академії
Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Гр. _____ (прізвище, ім'я та по батькові кандидата)
"___" _____ 20__ року пройшов попередній етап професійно-психологічного відбору кандидатів на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України.

Основна інформація за підсумками соціально-психологічного вивчення:

1.   Результати   обстеження   за   методиками:
_____
_____

---

2. Висновки за результатами психодіагностичної співбесіди та спостереження:

Висновок психолога за підсумками професійно-психологічного відбору:

_____

(прізвище, ініціали психолога)

"__" _____ 20__ року
(дата)

_____

(особистий підпис)

Додаток 7

до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

Висновок

за результатами професійно-психологічного обстеження кандидатів на навчання в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

_____

(шифр кандидата)

_____

(номер групи)

"__" _____ 20__ року
(дата проведення)

_____/_____
(час початку / закінчення обстеження)

Результати обстеження

№ з/п	методика	бали	стени

Сума стенив (друкується)

"Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛЮ-АМ)"

№ з/п	шкала	бали	примітки

Сума балів (друкується)

Загальний висновок: _____ (друкується)

З результатами обстеження ознайомлений (ознайомлена). Зауважень щодо процедури обстеження немає (якщо є - вписати) _____

_____"__"_____" 20__ року
(підпис кандидата) (дата)

Голова відбіркової комісії:

<http://yurist-online.org/>

_____	_____	" ____ " _____ 20__ року
(підпис)	(прізвище, ініціали)	(дата)
Члени відбіркової комісії:		
_____	_____	" ____ " _____ 20__ року
(підпис)	(прізвище, ініціали)	(дата)
_____	_____	" ____ " _____ 20__ року
(підпис)	(прізвище, ініціали)	(дата)
_____	_____	" ____ " _____ 20__ року
(підпис)	(прізвище, ініціали)	(дата)

Додаток 8
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

**Перелік критеріїв
для визначення ступеня професійно-психологічної придатності кандидата на навчання у Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького**

Результати, отримані за кожною окремою методикою вивчення загального розвитку та психофізіологічних даних, переводяться в стени згідно з таблицею

Перелік методик	Стени									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Бали									
Арифметичне рахування	до 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 і більше
Коректурна проба	до 317	318 - 351	352 - 381	382 - 425	426 - 472	473 - 509	510 - 571	572 - 637	638 - 677	678 і більше

<http://yurist-online.org/>

Червоно-чорні таблиці	5 - 9	10 - 13	14 - 17	18 - 23	24 - 28	29 - 33	34 - 37	38 - 42	43 - 45	46 - 49
Числові ряди	до 10	11	12 - 13	14	15 - 16	17	18 - 19	20	21 - 22	23 і більше
Аналогії	до 8	9	10 - 11	12 - 13	14	15	16 - 17	18	19	20
Кількісні співвідношення	до 3	4	5	6	7 - 8	9	10 - 12	13	14 - 16	17
Візерунки	до 2	3 - 4	5 - 6	7 - 10	11 - 14	15 - 19	20 - 23	24 - 26	27	28 і більше
Фігури	до 2	3 - 4	5 - 7	8 - 9	10 - 12	13 - 15	16 - 17	18	19	20 і більше
Переплутані лінії	до 7	8 - 11	12 - 13	14 - 15	16 - 17	18 - 19	20 - 21	22 - 23	24	25
Компаси	до 1 - 2	3 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 22	23 - 28	29 - 36	37 - 43	44 - 46	47 і більше
Прогресивні матриці Равена	до 44	45 - 72	73 - 100	101 - 128	129 - 156	157 - 194	195 - 222	223 - 250	251 - 278	279 і більше

Оцінка результатів методики "Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛЮ-АМ)"

Результати, отримані за методикою "Багаторівневий особистісний опитувальник "Адаптивність" (МЛЮ-АМ)", переводяться в стени згідно з таблицею

Найменування шкал та кількість відповідей, які збігаються з ключем				Стени
Адаптивні здібності	Нервово-психічна стійкість	Комунікативні особливості	Моральна нормативність	
Бали				
62 і більше	46 і більше	27 - 31	18 і більше	1
51 - 61	38 - 45	22 - 26	15 - 17	2
40 - 50	30 - 37	17 - 21	12 - 14	3
33 - 39	22 - 29	13 - 16	10 - 11	4
28 - 32	16 - 21	10 - 12	7 - 9	5
22 - 27	13 - 15	7 - 9	5 - 6	6

16 - 21	9 - 12	5 - 6	3 - 4	7
11 - 15	6 - 8	3 - 4	2	8
6 - 10	4 - 5	1 - 2	1	9
1 - 5	0 - 3	0	0	10

Додаток 9
до Інструкції про порядок організації та проведення професійно-психологічного відбору кандидатів для проходження військової служби за контрактом у Державній прикордонній службі України

Національна академія Державної прикордонної служби України

"__" _____ 20__ року

**Відомість
про результати професійно-психологічного відбору**

Група N _____

N з/п	Прізвище	Ім'я	По батькові	Шифр	Висновок	Підпис Голови відбіркової комісії
1	2	3	4	5	6	7

Усього:

Придатних _____

Не придатних _____

Голова відбіркової комісії:

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Члени відбіркової комісії:

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Відповідальний секретар:

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

"__" _____ 20__ року